

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
RİSK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman No: PRD-0007
Revizyon No: 02
Yayın Tarihi: 15.10.2020
Revizyon Tarihi: 18.07.2022
Sayfa No: 1/6

1. AMAÇ

Bu prosedürün amacı, Harran Üniversitesi Kalite Yönetim Sistemi (HÜKYS)'nde yapılan risk yönetimi ile; yasal şartlar dikkate alınarak kalite yönetim sisteminin amaçlanan çıktısına ulaşmaya güvence vermeyi, hizmeti sunarken istenilen etkileri geliştirmeyi, istenmeyen etkileri önlemeyi veya azaltmayı, riskin getirdiği fırsatları değerlendirmeyi ve sürekli iyileştirmeyi sağlamaktır.

2. KAPSAM

Bu prosedür, HÜKYS içinde yer alan birimlerin süreç risklerinin değerlendirilmesini kapsar.

3. SORUMLULUKLAR

Bu prosedürün hazırlanması ve yönetiminden Kalite Koordinatörlüğü sorumludur. Prosedürün uygulanmasına yönelik diğer sorumluluklar prosedürde belirtilmiştir.

4. TANIMLAR

- Risk:** Tehlikeli bir olayın meydana gelme olasılığı ile sonuçlarının bileşimidir.
- Fırsat:** Riskin olumlu yanları ve sağlayabileceği olası kazançlardır.
- Tehlike:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelidir.
- Olasılık:** Bir olayın belirli bir zaman diliminde gerçekleşmesi durumudur.
- Etki:** Bir olayın meydana gelmesi halinde, hedef ve faaliyetler üzerinde yaratacağı sonuçtur.
- Risk Analizi:** Riskin doğasını anlama ve risk seviyesini belirleme sürecidir.
- Risk Değerlendirme:** Hedeflerin elde edilmesine yönelik olan risklerin tanımlanması ve analiz edilmesi.
- KYS:** İç ve dış paydaşların öneri, şikâyet, talep vb. istek ve geri bildirimleri web ortamından iletebildiği Kalite Yönetim Bilgi Sistemi platformudur.
- KYBS:** Kurumsal Yönetim Bilgi Sistemi platformu.

5. UYGULAMA

5.1. Genel

Risk ve fırsatları belirleme faaliyetleri HÜKYS'nin istenen sonuçlara ulaşması için güvence vermek, olumlu etkileri artırmak, istenmeyen etkileri önlemek veya azaltmak ve iyileştirmeyi hayata geçirmek amacıyla yürütülür. Üniversitemizde risk yönetimi; stratejik riskler ve süreç riskleri olarak 2 aşamada uygulanmaktadır. Birinci aşama stratejik risklerin değerlendirilmesi aşamasıdır. Üniversitemizin stratejik riskleri stratejik plan kapsamında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yılda bir kere yapılan, güçlü ve zayıf yönlerin, fırsatların ve

Kontrol Eden	Kalite Koordinatörü	
Onaylayan	Rektör / Rektör Yardımcısı	

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
RİSK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman No: PRD-0007
Revizyon No: 02
Yayın Tarihi: 15.10.2020
Revizyon Tarihi: 18.07.2022
Sayfa No: 2/6

tehditlerin ortaya çıkarılmasını sağlayan SWOT analizi ile tanımlanmaktadır. İkinci aşama ise, HÜKYS dahil olan birimlerin süreçlerine yönelik risklerin yıllık olarak tespit edilmesi ve değerlendirilmesidir.

5.2. Risk Değerlendirme

5.2.1. Risklerin Tespit Edilmesi

Her yıl Ocak ayında birimlerin hedefleriyle birlikte riskleri de ilgili birim sorumluları tarafından belirlenir. Birim Kalite Sorumluları tarafından KYBS'ye Riskler menüsünden veri girişi yapılır. Riskler tespit edilirken aşağıdaki yöntemler kullanılabilir:

- Mülakat ve atölye çalışmaları/Beyin Fırtınası ile kurum içinden veya dışından, yönetici ve personelin tecrübe ve bilgi birikiminden faydalanma amacıyla yapılan çalışmalar,
- Dahili analiz ile birimlerin personel toplantıları aracılığı ile yaptıkları müzakereler,
- Olay ağacı analizi ile bir başlangıç olay aracılığıyla yanıtları araştıran ve sonuçların olasılıklarını ve genel sistem analizini değerlendirmek imkân veren modelleme tekniği,
- Odak grubu görüşmeleri,
- Eski verilerin incelenmesi,
- Uyarıcı gösterge ile daha önceden belirlenmiş olan ve aşılması halinde yönetimi harekete geçirecek olan, sayısal ya da sayısal olmayan eşik değerlerin tespiti.

5.2.2. Risk Analizi

HÜKYS çalışmalarında riskler L matrisine (5X5) göre hesaplanır. Riskler, etki ve olasılık açısından değerlendirilir. Riskler tespit edildikten sonra risklerin ölçülmesi ve önceliklendirilmesi yapıp Kurumsal Yönetim Bilgi Sistemi (KYBS) üzerinden risklerin izlenmesi sağlanır.

5.2.2.1. Etki ve Olasılık Değerlendirmesi ve Puanlaması

Hem riskin gerçekleşme olasılığı hem de risk gerçekleştiği takdirde ortaya çıkacak etkisi dikkate alınarak yapılır. Risklerin değerlendirilmesi, üst yönetimin daha önceden belirlemiş olduğu amaç ve hedeflerine ulaşmasını etkileyebilecek beklenen ve beklenmeyen herhangi bir faktörün analiz edilerek etki ve olasılık açısından değerlendirilmesidir. Her riskin olma olasılığı ve etkisinin hesaplanması ile her bir risk için risk puanı belirlenir. Daha önceden tespit edilmiş olan risklerin gerçekleşme durumu ve gerçekleşmesi halinde ise hedef ve faaliyetler üzerinde yaratacağı sonuçlar açısından değerlendirilir. Risklerin olasılık ve etkileri 1-5 arasında rakamlarla gösterilir. 1 rakamı olasılık için en düşük risk gerçekleşme oranını gösterirken, 5 rakamı en yüksek olasılığın alacağı değerdir. Etki açısından ise 1 rakamı riskin gerçekleşmesinin doğuracağı sonucun çok az önemi olduğu; 5 rakamı ise bu sonucun çok önemli olduğu anlamına gelir. Risklerin olasılık ve etki açısından 1 ile 5 arasında hangi değeri aldığı belirlenir.

Kontrol Eden	Kalite Koordinatörü	
Onaylayan	Rektör / Rektör Yardımcısı	

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
RİSK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman No: PRD-0007

Revizyon No: 02

Yayın Tarihi: 15.10.2020

Revizyon Tarihi: 18.07.2022

Sayfa No: 3/6

OLASILIK TANIMI AÇIKLAMA	AÇIKLAMA
Çok Yüksek Olasılık (5)	<ul style="list-style-type: none">• Bir yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.• Gelecek on yıl içinde birçok defa gerçekleşme potansiyeli olması,• Son iki yıl içinde gerçekleşmiş olması,• Dış etkenler nedeniyle kontrolün çok güç olması.
Yüksek Olasılık (4)	<ul style="list-style-type: none">• İki yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.• Gelecek on yıl içinde birçok defa gerçekleşme potansiyeli olması,• Son iki yıl içinde diğer üniversitelerde benzer risklerin gerçekleşmiş olması,• Dış etkenler nedeniyle kontrolün çok güç olması.
Orta Seviyede Olasılık (3)	<ul style="list-style-type: none">• Beş yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.• Gelecek on yıl içinde birçok defa gerçekleşme potansiyeli olması,• Son iki yıl içinde diğer üniversitelerde veya diğer kuruluşlarda benzer risklerin gerçekleşmiş olması,• Dış etkenler nedeniyle kontrolün çok güç olması.
Düşük Olasılık (2)	<ul style="list-style-type: none">• On yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.• Gelecek on yıl içinde birden fazla gerçekleşme potansiyeli olması,• Dış etkenler nedeniyle kontrol güçlüğü çekilmesi.
Çok Düşük Olasılık (1)	<ul style="list-style-type: none">• On yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmamasıdır.• Şu ana kadar hiç gerçekleşmemiş olması,• Gerçekleşmesi halinde büyük şaşkınlık yaratacak olması.

ETKİ TANIMI AÇIKLAMA	AÇIKLAMA
Çok Ciddi Seviyede Etkili (5)	<ul style="list-style-type: none">• Orta vadede çözülmezse kurumun varlığını tehdit edebilir.
Ciddi Seviyede Etkili (4)	<ul style="list-style-type: none">• Riskin ortaya çıkaracağı olumsuz durum üniversitenin saygınlığını ve performansını önemli derecede etkileyebilir ve çözülmesi için gayret gerektirir. Fakat orta vadede kurumun varlığını tehlikeye sokmaz.
Orta Seviyede Etkili (3)	<ul style="list-style-type: none">• Riskin ortaya çıkaracağı olumsuz durumun üniversitenin saygınlığını ve performansını etkilemesi ihtimal, fakat orta vadede kolaylıkla halledilebilir.
Önemsiz Seviyede Etkili (2)	<ul style="list-style-type: none">• Riskin ortaya çıkaracağı olumsuz durumun üniversitenin saygınlığını ve performansını önemli ve devamlı bir biçimde etkilemesi ihtimali zayıf.
Tamamen Önemsiz Seviyede Etkili (1)	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteye etkisi yok.

Kontrol Eden	Kalite Koordinatörü	
Onaylayan	Rektör / Rektör Yardımcısı	

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
RİSK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman No: PRD-0007
Revizyon No: 02
Yayın Tarihi: 15.10.2020
Revizyon Tarihi: 18.07.2022
Sayfa No: 4/6

MUTLAK RİSK MATRİSİ

	Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek
Çok Düşük	1	2	3	4	5
Düşük	2	4	6	8	10
Orta	3	6	9	12	15
Yüksek	4	8	12	16	20
Çok Yüksek	5	10	15	20	25

5.2.3. Risk Derecelendirme

Etki ile olasılığın çarpılması sonucu risk puanı elde edilir.

Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük
20-25	15-19	9-14	5-8	1-4

- **Kırmızı Bölge: Katlanılamaz risk (20 ile 25 dahil)**

Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iş başlatılmamalı, eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Alınan önlemlere rağmen riski düşürmek mümkün olmuyorsa faaliyet engellenmelidir.

- **Turuncu Bölge: Yüksek Risk (15 ile 19 dahil)**

Belirlenen risk azaltılınca kadar iş başlatılmamalı, eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Risk işin devam etmesi ile ilgiliyse acil önlem alınmalı ve bu önlemler sonucunda faaliyetin devamına karar verilmelidir.

- **Sarı Bölge: Orta Risk (9 ile 14 dahil)**

Belirlenen riskleri düşürmek için faaliyetler başlatılmalıdır. Ek önlemler gerekebilir. Risk azaltma önlemleri zaman alabilir.

- **Açık Yeşil Bölge: Düşük Risk (5 ile 8 dahil)**

Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için ilave kontrol proseslerine ihtiyaç olmayabilir. Ancak mevcut kontroller sürdürülmeli ve bu kontrollerin sürdürülebilirliği denetlenmelidir. Risk denetim altında tutulmalıdır.

- **Koyu Yeşil Yeşil Bölge: Çok Düşük Risk (1 ile 4 dahil)**

Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için kontrol prosesleri planlamaya ve gerçekleştirilecek faaliyetlerin kayıtlarını saklamaya gerek olmayabilir.

5.2.4. Kabul Edilebilir Risk Seviyesi

Harran Üniversitesi için kabul edilebilir risk seviyesi 1-4 puanına sahip Çok Düşük Risk derecesidir.

5.2.5. Risk Önceliklendirme ve İyileştirme Faaliyeti

Kontrol Eden	Kalite Koordinatörü	
Onaylayan	Rektör / Rektör Yardımcısı	

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
RİSK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman No: PRD-0007
Revizyon No: 02
Yayın Tarihi: 15.10.2020
Revizyon Tarihi: 18.07.2022
Sayfa No: 5/6

Risk analizi (etki x olasılık) sonucu elde edilen değerler en yüksekten başlanarak önem derecesine göre sıralanır. Risk analizinde pareto sınırı 12 olarak belirlenmiştir. Analiz sonucu 12 ve üzeri değer alan risk parametreleri için ilgili birimin KYBS platformunda süreç iyileştirme faaliyeti başlatması gerekir. Başlatılan süreç iyileştirme faaliyeti tamamlandıktan sonra ilgili parametre takip eden dönemin risk analizi çalışmasında yeniden değerlendirilir. Risk değeri pareto sınırının altına düşmüşse kabul edilir, düşmemişse yeniden düzeltici ve iyileştirici faaliyet geliştirilir. Süreç iyileştirme faaliyetleri, PRD-0006 Uygunsuzluk Yönetimi, Düzeltici ve İyileştirici Faaliyet Prosedüründe belirtildiği şekliyle yürütülür. Süreç iyileştirme faaliyeti KYBS üzerinden oluşturulur, takip edilir ve raporlanır.

5.3. Risklerin Raporlanması

HÜKYS çalışmalarında risk analizleri KYBS üzerinden yapılmaktadır. Risk Analizi çalışmasının her birim için yılda en az bir defa gerçekleştirilmesi ve ihtiyaca göre faaliyet geliştirilmesi gereklidir. Düzeltici ve iyileştirici faaliyet geliştirilen risk parametreleri için sürecin tamamlanması sonucunda yapılan işlem sistem üzerinden raporlanabilmektedir.

Riskler her zaman puanlara göre değerlendirilmeyebilir. Yönetim; puanı düşük olsa bile, olasılığı çok düşük ancak etkisinin çok yüksek olduğu, yani hedefleri doğrudan etkileyebilecek risklere öncelik verebilir.

5.3. Riske Verilebilecek Cevaplar / Karar

Risklere cevap verilmesi; idareler tarafından tespit edilen ve risk dereceleri çerçevesinde değerlendirilen risklere verilecek cevap ve aksiyonların belirlenmesi, bu bağlamda beklenen tehditlerin azaltılması ve/veya ortaya çıkacak fırsatların değerlendirilmesidir.

Risklere cevap vermenin amacı, riskin olasılığını ve/veya etkisini azaltarak öngörülen hedefe en etkin şekilde ulaşmaktır. Risklere verilecek cevaplarda aşağıdaki yöntemler kullanılabilir:

- **Kaçınmak:** İşi gerçekleştirmenin başka yolları aranabilir. Katlanılamaz risklerde kullanılır. Risk yönetilemeyecek kadar büyükse ve faaliyet hayati öneme sahip değilse faaliyete son vermek mümkündür.
- **Kontrol Etmek:** Risklerin etkisini veya gerçekleşme olasılıklarını azaltmak için ek önlemler olarak riske yanıt verme planı oluşturma çalışmasıdır. Artık yeni kontrol oluşturma zorunluluğu vardır. Mevcut kontroller yetersizdir. Yeni kontroller oluşturmak veya var olan kontrolleri yeniden düzenlemek gereklidir.
- **Devretmek:** Riski bir başka kuruma veya bireye devretmek. Riskin bir parçasının veya tümünün diğer taraf veya taraflarca üstlenilmesidir. Bu uygulamada aslında risk yok edilmiş olmayacaktır, sadece riskin sorumluluğunun başkası tarafından üstlenilmesi sağlanacaktır. Risk, riskin transfer edildiği birimde analiz edilmelidir.

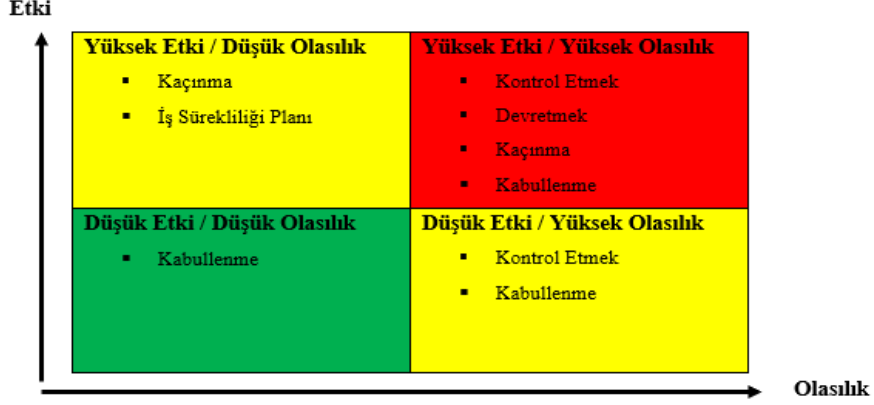
Kontrol Eden	Kalite Koordinatörü	
Onaylayan	Rektör / Rektör Yardımcısı	

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
RİSK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Doküman No: PRD-0007
Revizyon No: 02
Yayın Tarihi: 15.10.2020
Revizyon Tarihi: 18.07.2022
Sayfa No: 6/6

- Kabullenmek:** Kabullenme de bir risk yanıtıdır. Göz ardı edilebilecek riskler kurum taraflarınca kabul edilir. Riskin en düşük olduğu seviyedir. Mevcut kontroller yeterlidir.

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

- PRD-0006 Uygunsuzluk Yönetimi, Düzeltici ve İyileştirici Faaliyet Prosedürü

7. REVİZYON BİLGİLERİ

REVİZYON NO	TARİH	AÇIKLAMA
00	15.10.2020	İlk yayın
01	05.12.2021	“Kapsam” bölümü güncellenmiştir.
02	18.07.2022	Tüm doküman gözden geçirilip, tamamında revizyon yapılmıştır.

Kontrol Eden	Kalite Koordinatörü	
Onaylayan	Rektör / Rektör Yardımcısı	